

Затегнутост политичке ситуације у Грузији се током друге половине 2007. године одржавала и чак повремено повећавала и у првој половини 2008. На унутрашњем плану она се могла сагледати у бројним захтевима опозиције упућеним Сакашвилијевом режиму, коме је замерана ауторитарност, нелегитимност и систематско гушење опозиционог деловања. У спољнополитичком домену нису јењавале тензије према отцепљеним републикама Абхазији и Јужној Осетији, чему треба додати и веома лоше односе са Русијом. [\(1\)](#)

Опозиција је у јесен 2007. године тражила превремене парламентарне изборе, уместо којих је Сакашвили расписао председничке изборе, који су одржани 6. јануара. На овим изборима он је победио, а опозиција упутила низ замерки на њихову регуларност. Најзад су за 21. мај заказани и парламентарни избори, који – и поред победе Сакашвилијеве странке – неће битно умањити неповерење и тензије у земљи.

Предизборна кампања уочи парламентарних избора није се ни по чему разликовала од кампање уочи председничких избора, када је Сакашвили, захваљујући пре свега бројним махинацијама и аферама, добио други мандат. Чиновници централне и локалне власти у Грузији су листом чланови Сакашвилијеве странке „Јединствени национални покрет“ и углавном користе свој положај у администрацији за предизборну агитацију. Режим и даље спречава рад опозиционих медија, којима је рад забрањен крајем прошле године, попут телевизијског канала „Имеди“ и других. [\(2\)](#) Додатне проблеме причињавају и судски поступци покренути против неколико опозиционих странака, при чему је чак десетак њих принудно исељено из својих канцеларија попут странака „Зелени“, „Национално јединство“, „Народни фронт“, „Нова десница“ и других.

Влада се противи ажурирању бирачких спискова, који су иначе били експресно попуњени уочи председничких избора. Такође, на брзину је допуњено изборно законодавство. Сада је поново озакоњена додатна регистрација гласача на било којем бирачком месту, без обзира на адресу становања, што даје могућност да неко гласа и на неколико места. Према извештајима независних медија, Сакашвилијев режим је преко републичког МУП-а организовао систематско застрашивање припадника националних

мањина чак и у срединама где су мањински народи бројнији (Азери – Азербејџанци, Турци...), чиме се на мањине врши притисак да гласају за председникову странку.

Чак су и западне структуре, иначе наклоњене Сакашвилију, сведочиле о бројним примерима кршења демократске процедуре. У последњем извештају мисије ОЕБС-а наводи се да у изборној кампањи учествују чиновници државне администрације који користе државне финансије. Организација “Freedom House” у извештају о слободи медија у свету забележила је да је рејтинг Грузије драстично пао. Чак је и амерички NDI

(који иначе води Медлин Олбрајт) на конференцији 2. маја поднео извештај о жалбама на рачун власти Грузије, која застрашује кандидате из опозиционих странака, укључујући некад и њихове породице, и користи државна средства у интересу председничке странке.

[\(3\)](#)

Да би учврстио свој положај, Сакашвили експлоатише идеју о непријатељима Грузије, у које спадају Абхазија, Јужна Осетија и Русија, чему се противи опозиција. Тако је 9. маја на састанку са помоћником заменика државног секретара САД Метјуом Брајзом лидер уједињене опозиције Леван Гачечиладзе изјавио да не треба да се спекулише око могућности војног решења за замрзнуте конфликте на територији Грузије. Други опозициони вођа Кахабер Дзаганија је нагласио да су избори почетак ослобађања Грузије од мафијаша Сакашвилија. Ако председник покуша да фалсификује резултате избора, народ ће, по његовим речима, узети оружје у руке. Патријарх Грузијске православне цркве у свом обраћању јавности од 12. маја указао је на неопходност бољих односа са Русијом, имајући у виду вишевековно савезништво народа. Патријарх је искључио могућност војног конфликта Грузије и Русије. [\(4\)](#)

Како и пре председничких избора, тако и сада Сакашвили користи услуге консалтиншке групе “Дилижанс” и фирме “Верасити ворлдвајд”, која се бави припремањем и спровођењем политичких кампања. На челу групе је бивши агент ЦИА Френк Андерсон. Такво уплитање обавештајаца у унутрашње ствари једне независне земље не зачуђује, с обзиром на бројне пројекте САД у сфери пропагандно-психолошких операција широм света. [\(5\)](#)

Грузијска опозиција је на састанку са Брајзом упозоравала и на то да су ауторитаризам и агресивност Сакашвилија и његово ругање демократији (у чему помажу и САД) проузроковали неповерење народа у демократске институције и идеале, као и ширење антиамеричких и антиглобалистичких покрета у републици.

Сакашвилијева странка је на изборима 21. маја однела победу са око 58 одсто гласова изашлих бирача. Сâм Сакашвили је изјавио да је пријатно изненађен постигнутим резултатом. (6) Опозициони уједињени блок добио је приближно 18 одсто, Хришћанско-демократски савез око 9 одсто, Лабуристичка партија 7 одсто, а Републиканска партија око 4 одсто, па она неће прећи цензус. Међутим, од 150 места у парламенту Грузије половина се добија пропорционалним избором, а половина већинским, па тако Сакашвилијева странка добија од 75 мандата који се добијају пропорционално 49, а опозиционе странке 26. Од 75 мандата који се добијају већински опозиција добија само 4, а режимска странка чак 71, што јој даје чак 120 од 150 места у парламенту и могућност мењања Устава. Са друге стране, појачано је незадовољство опозиције како због пропуста и неправилности на изборима, тако и због проблема у претходном периоду. Тако су за 26. мај, дан националног празника Грузије, заказане демонстрације опозиционих странака испред Дома спортова у Тбилсију “против гажења изборне воље грађана земље”. (7)

Лидер партије „Слобода“ Константин Гамсарудија је изјавио да су ови избори „обесмислили саму идеју избора на непоштен начин како су одиграни“. Лидер Републиканске партије Давид Усупашвили наводи да су „ови парламентарни избори од Сакашвилијевог режима фалсификовани, попут оних од јануара који су били још криминалнији.“ За своју Републиканску партију, која је освојила око 7 одсто изашлог бирачког тела по садашњим још непотпуним резултатима, које је прегледала Централна изборна комисија (око 70 одсто обрађеног бирачког материјала), тврди „да би, да није било манипулација, добила бар 10 до 12 одсто“, па би опозиција заједно сигурно имала више од Сакашвилијеве странке и преузела власт. Усупашвили позива све опозиционе снаге на протест против режима. (8) Хришћанско-демократски савез указује на неправилности и манипулације у изборном процесу и позива целокупну опозицију на непризнавање резултата избора и на протесте. (9)

)
Опозиционе странке одбијају да узму освојене мандате и уђу у рад новог парламента. (10)

Међународни посматрачи из ЕУ и представници ОЕБС-а указују на бројне пропусте у организацији и реализацији изборног процеса.

(11)

Француски

Фигаро

такође наводи неправилности у организацији избора.

(12)

И поред ванредних парламентарних избора, политичка криза у Грузији није решена, напротив, она се продубљује и заједно са спољнополитичким напетостима у региону

Закавказја (где је ова земља један од најважнијих актера, захваљујући споровима са Абхазијом и Јужном Осетијом, као и због кризе у односима са Русијом) представља засада нерешив сплет политичке нестабилности.

Фусноте:

1. “ Ратне авантуре Сакашвилија“, *Печат* , бр. 11, од 8. маја 2008.

2. www.geotimes.ge/index.php?m=home&newsid=10518

www.civil.ge/eng/article.php?id=17803.html/

3. Видети у вези с овим низ текстова на:

www.humanrights.ge/index&id=2687□=en

www.messenger.com.ge/issues/1599_may_2_2008/1599_osce.html

www.newsgeorgia.ru

4. <http://www.newsgeorgia.ru/exclusive/20080512/42228583.html> такође www.rian.ru

5. Видети „Медији у функцији силе“, *Глас јавности* , од 10 . марта 2008; “Новинари у служби Пентагона”, *Политика* од 21. априла 2008; “ Кртице против с лободне Европе”, *Глас јавности*

од 24 . априла; “Генерали САД оптужују Вашингтон” ,
Политика
од 24 . априла 2008.

6. Чланак у *Политици* од 23. маја „Сакашвил прославио победу“.

7. Митинг је најавио један од лидера Удружене опозиције Леван Гачечиладзе, потом лидер покрета „Слобода“ Константин Гамсарудија, а то је прихваћено и од осталих опозиционих лидера, пре свега оних странака и политичких група које су ушле у парламент. Видети на www.newsgeorgia.ru/geo1/20080522/42238214.html

8. www.newsgeorgia.ru/geo1/20080522/42238214.html

9. www.newsgeorgia.ru/geo1/20080522/42238100.html

10. http://www.newsgeorgia.ru/trend/oppoz_elec/

11. *Политика*, 24. мај 2008.

12. <http://www.lefigaro.fr/international/2008/05/21/01003-20080521ARTFIG00628-les-legislatives-georgiennes-emallees-d-incidents.php>